

Charlotta Lif-Sjöcrona  
Ekonom  
[charlotta.lif-sjocrona@ekero.se](mailto:charlotta.lif-sjocrona@ekero.se)

Tomas Öhman  
Avfallsstrateg  
[Tomas.ohman@ekero.se](mailto:Tomas.ohman@ekero.se)

## **Särredovisning Avfall per mars 2020 - Tekniska nämnden**

Dnr TN20/4-022

### **Sammanfattning**

Avfallsverksamheterna redovisar ett underskott med (-) 0,25 mnkr för perioden januari t o m mars 2020.

Helårsprognosen för avfallsverksamheten visar ett underskott på (-) 2,2 mnkr för året 2020. Prognosen påverkas bland annat av covid-19 med (-) 0,2 mnkr till följd av prisförändringar på världsmarknaden för skrot.

Perioden januari till mars har dominerats av administration och hantering till följd av ny avfallstaxa.

Årets och nästa års intäktsbortfall till följd av miljöstyrning och en utökad service till abonnenterna genom TIS-projektet bör beaktas i förslaget till ny avfallstaxa 2021.

## 1. Ekonomi

Den kommunala avfallshanteringen tar ut avgifter för att täcka sina tjänster, så att verksamheten är självfinansierande. Självkostnadsprincipen påverkar hur redovisningen inom verksamheten bör hanteras. Enligt självkostnadsprincipen skall ekonomiskt överskott inom taxeekonomin inte betraktas som vinst utan som en skuld till avgiftskollektivet. Årets överskott respektive underskott regleras mot avfallsverksamhetens balansräkning. Därigenom redovisar avfallsverksamheten alltid ett nollresultat.

### ***1.1 Utfall och prognos***

Bruttokostnad för perioden januari t o m mars 2020 uppgår till (-) 7,3 mnkr och bruttointäkt (+) 7,1 mnkr. Verksamheterna redovisar ett underskott med (-) 0,25 mnkr för perioden januari t o m mars 2020.

Under perioden januari t o m mars belastas kommunens resultaträkning med personalkostnader för avfallsverksamheten med (-) 0,3 mnkr<sup>1</sup>.

Den totala avvikelsen för perioden är ett underskott med (-) 0,6 mnkr. Kostnadsökningen beror huvudsakligen på efterdebitering till avfallsverksamhetens leverantörer från tidigare år.

Helårsprognosen för avfallsverksamheten visar ett underskott på (-) 2,2 mnkr för året 2020.

---

<sup>1</sup> Korrigering av enhetens lönefördelning utförs av Kommunledning per april 2020 enligt förgående års fördelning



## Resultaträkning mars 2020 Tekniska nämnden Avfall

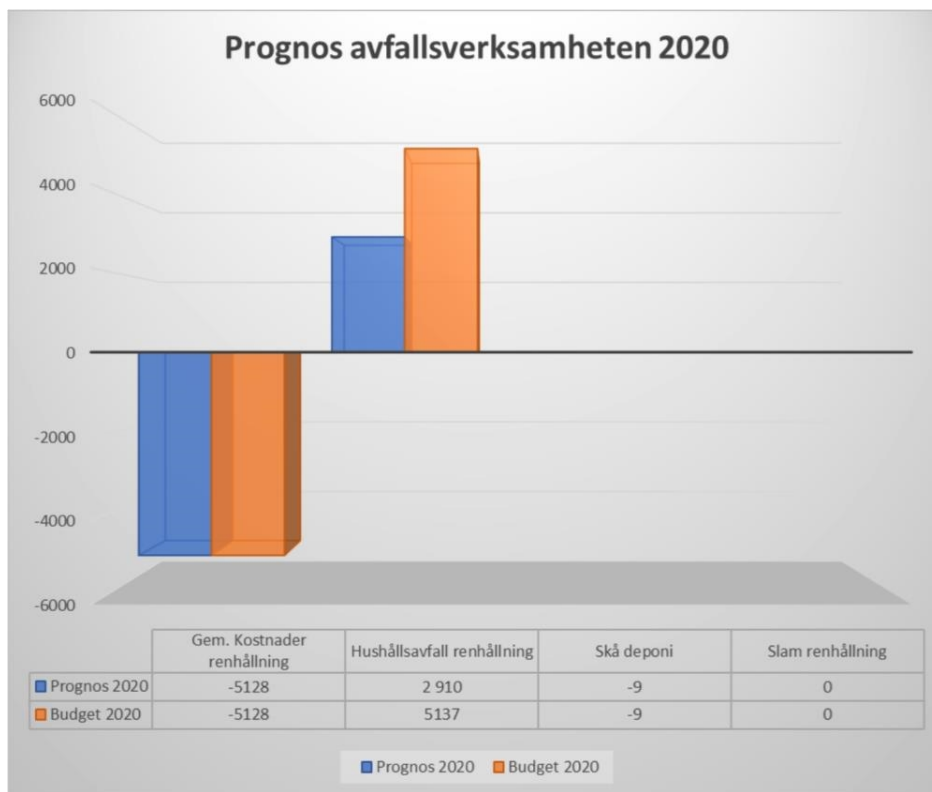
(tkr, inkl interna transaktioner)	Utfall 2019-03	Utfall 2020-03	Budget 2020-03	Avvik 2020-03	Prognos helår	Budget helår	Avvik helår
<b>Summa externa intäkter</b>	<b>449</b>	<b>7 078</b>	<b>8 247</b>	<b>-1 169</b>	<b>29 954</b>	<b>32 981</b>	<b>-3 027</b>
-varav statsbidrag	27	6967	8247	-1280	30210	32981	-2771
-varav taxor och avgifter	0	0	0	0	0	0	0
<b>Summa interna intäkter</b>	<b>0</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>0</b>
-varav driftersättningar	0	0	0	0	0	0	0
-varav lokalhyresersättning / intern hyresintäkt	0	0	0	0	0	0	0
<b>Summa Intäkter</b>	<b>449</b>	<b>7 084</b>	<b>8 247</b>	<b>-1 163</b>	<b>29 960</b>	<b>32 987</b>	<b>-3 027</b>
Personalkostnader inkl po	-1 755	-6	-342	336	-1 414	-1 414	1
Lokalhyra intern	-19	0	0	0	0	0	0
Lokalhyra extern	0	0	0	0	0	0	0
Övriga externa kostnader	-5 586	-1 292	-929	-363	-3 714	-3 714	0
Köp av huvudverksamhet	-132	-5641	-6 810	1 168	-26 439	-27 239	800
Driftersättningar	0	0	0	0	0	0	0
Lokalhyresersättningar	0	0	0	0	0	0	0
Övriga interna kostnader	-89	-1	0	-1	-1	-1	0
Avskrivningar o internränta	-26	-144	-156	12	-620	-620	0
<b>Summa Kostnader</b>	<b>-7 606</b>	<b>-7 084</b>	<b>-8 235</b>	<b>1 152</b>	<b>-32 187</b>	<b>-32 987</b>	<b>800</b>
<b>Nettokostnad</b>	<b>-7 157</b>	<b>0</b>	<b>11</b>	<b>-11</b>	<b>-2 227</b>	<b>0</b>	<b>-2 227</b>

Det prognosticerade underskottet beror huvudsakligen på intäktsminskning till följd av en ny och mer kraftfull miljöstyrning med (-) 2,8 mnkr, samt en förväntad kostnadsreducering till följd av mindre avfallsvolymer med (+) 0,8 mnkr<sup>2</sup>.

Prognosen påverkas även av covid-19 med (-) 0,2 mnkr till följd av prisförändringar på världsmarknaden för skrot.

Prognosen för minskade kostnader inrymmer en viss osäkerheter då beräkningarna bygger på schabloner.

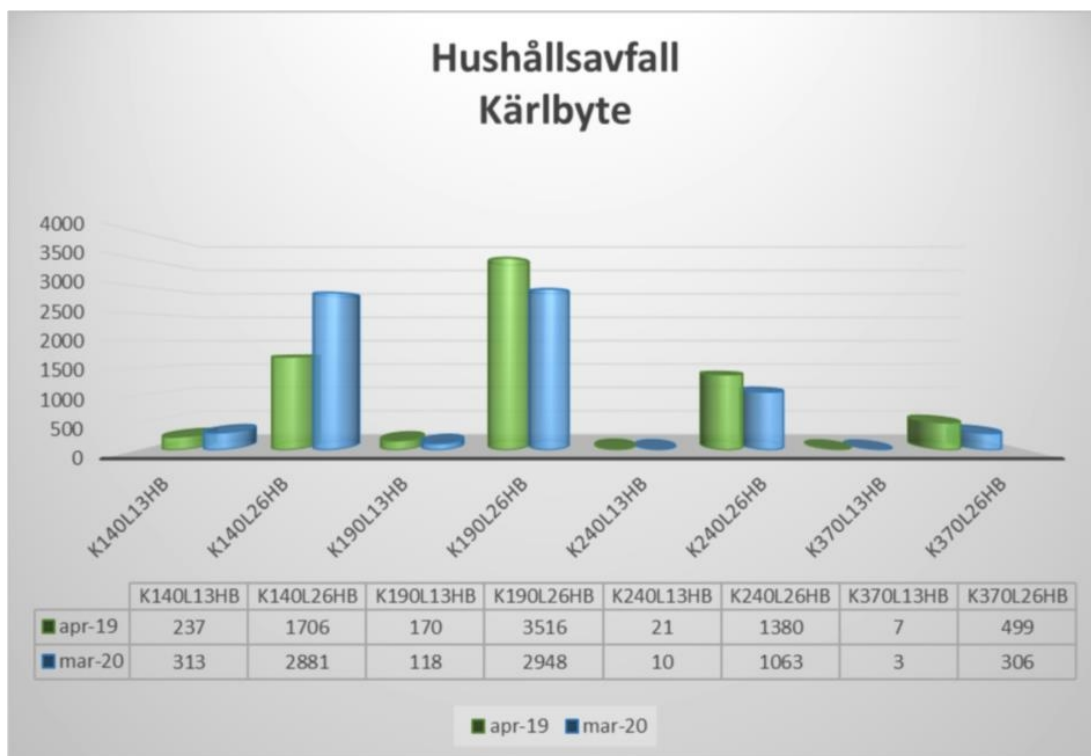
<sup>2</sup> Totalt minskad utställd kärnvolymer är 2777 kbm, med en densitet på uppskattade 300 kg/m<sup>3</sup> finns en minskningspotential på 2777x300= 833 ton, dvs 800 000 kr.



Den nya avfallstaxa som infördes den 1 januari 2020 reglerade endast ökade kostnader till följd av indexreglering av befintliga avtal inom avfallsverksamheten. Orsaken till att avfallsverksamheten ej valde att räkna in intäktsbortfall till följd av abonnenternas byte från större och dyrare kärl mot ett mindre och billigare berodde osäkerhet kring kundernas priskänslighet.

Låg priskänslighet är inte ovanligt vid produkter/tjänster där kunden har svårt att ändra ett vanemässigt beteende, och där det finns få alternativ för kunden att välja bland. Vid låg priskänslighet ändrar kunden sitt beteende först när priset ändrats mycket, jämfört med en hög priskänslighet där kunden ändrar beteende även vid små prisförändringar. Historiskt har Ekerö kommuns avfallsabonnenter inte ändrat sitt beteende, uttryckt i val av kärlstorlek eller mängd avfall vid FTI-stationer, efter kommunens tidigare miljöstyrande taxeändringar.

Under 2020 infördes dock en skärpt miljöstyrning, framför allt blev det väsentligt dyrare att ha ett större sopkärl. Ändringen har denna gång givit en tydlig respons från kommunens avfallsabonnenter vilket gör att priskänslighet kan beräknas och uppskattas vid framtida taxeändringar.



#### 1.1.1 Ekonomiska effekter covid-19

Enheten har god kommunikation med den samarbetspartner som hjälper kommunen med fakturering och kundtjänst för abonnemang inom verksamhetsområdena slam- och hushållsavfall. Information har gått ut via samarbetspartners hemsida om möjlighet till anstånd för kunder som har svårt att betala sin räkning med anledning av coronavirusets påverkan på ekonomin, enligt riktlinjer hos samarbetspartnern<sup>3</sup>.

Enheten har ej fått information om att upphandlade leverantörer till Teknik- och exploateringsenhetens verksamheter befinner sig på obestånd eller har ansökt om konkurs.

Inga driftstörningar hos våra samarbetspartner har rapporterats, exempelvis till följd av personalbrist på grund av sjukdom. Avfallsverksamheten har haft en god beläggning av personal vid uppsamling av slam och transport av hushållsavfall.

Prisförändringar till följd av efterfrågan på skrot på världsmarknaden prognostiseras ge minskade intäkter för avfallsverksamheten med ca 0,2 – 0,3 mnkr till följd av Covid-19.

<sup>3</sup> <https://roslagsvatten.se/storning/2020-03-26/till-dig-som-kund>

## **1.2 Vidtagna åtgärder och omdisponeringar inom prognosen**

En mindre förstudie har inletts med mål att ta fram förslag till att minska kostnader i verksamheten. Nya arbetssätt/processer håller på att ses över med mål att ta fram förslag till kostnadseffektivisering. De verksamhetsområden som hitintills har setts över är behandling av slam, kundtjänst och kundreskontra.

Under slutet av år 2019 mottog avfallsverksamheten efterfaktureringskostnader från tidigare år vilket påverkar avfallsverksamhetens möjligheter att balansera sina kostnader mot beslutad avfallstaxa.

Dialog förs för närvarande med samarbetspartner kring behovet av riktlinjer för efterfaktureringskostnader. Kommunens tjänstemän föreslår att efterfaktureringskostnader enbart är möjligt upp till 6 månader retroaktivt. Enheten har under perioden januari till och med mars en efterfaktureringskostnad från leverantör med (-) 0,8 mnkr som belastar periodens resultat, främst från tidigare år.

### *1.2.1 Verksamhetsmässiga effekter av covid-19*

I andra kommuner har företag inom hotell-, konferens- och restaurangbranschen i vissa fall inletts konkursförfaranden. Det är i skrivande stund inte känt om liknande har skett i Ekerö kommun. Vår samarbetspartner som också är verksam i andra kommuner erbjuder uppskov och avbetalningsplan till sådana kunder i de fall där dessa inte kan betala sina avfallsabonnemang.

Inkassoförfaranden hanteras inom ramen för vår samarbetspartners egenupphandlade inkassotjänst, inte av Ekerö kommuns upphandlade partner för inkassohantering.

Hotell-, konferens- och restaurangbranschen är en mindre kundgrupp inom avfallsverksamheten och bör även i en försämrad situation inte ge avsevärda effekter på ekonomin i Ekerö kommuns avfallsverksamhet.

## **1.3 Förslag till ytterligare åtgärder**

Enligt god redovisningssed skall avfallsverksamheterna reglera eventuellt över- eller underskott över tre år. Årets och nästa års intäktsbortfall till följd av miljöstyrning och en utökad service till abonnenterna till följd av de så kallade TIS-projektet<sup>4</sup> bör inkluderas i förslaget till ny avfallstaxa 2021.

---

<sup>4</sup> <https://www.ftiab.se/2736.html>

## 2. Känslighetsbedömning

För en mer effektiv hantering av avfallsverksamheten är det viktigt att medarbetare inom avfallsverksamheten får stöd och utbildning i verksamhetssystemet EDP Future<sup>5</sup>.

Tilläggsavtal alternativt nytt avtal behövs med samarbetspartner beträffande kundfordring, personuppgifter och access till att nyttja verksamhetssystemet EDP future. I dagsläget har kommunen en begränsad access till avfallsabonnenternas personuppgifter, reskontra och uppföljning.

Effekten av ökad miljöstyrning ger ett ökat tryck på kommuners FTI-stationer då allt fler medborgare väljer att sortera sitt avfall. Dialog är viktig med FTI som tömmer stationerna på uppsamlat avfall. Oordning vid avfallsstationer kan ge ökade kostnader i utemiljön i form av skadedjur och nedskräpning vilket i så fall belastar kommunens ekonomi för att hantera dessa problem.

Enligt ett regeringsbeslut från 2018 ska producenterna ta det fulla ekonomiska ansvaret för insamling av förpackningar och returpapper genom tillståndspliktiga insamlingssystem. I praktiken kommer de nya insamlingssystemen innebära att varje enskild fastighet får ett annat, eller ett ytterligare insamlingskärl som är förberett för sortering av förpackningar så som plast, papper osv. Eventuella effekter av ytterligare miljöstyrning och utökad service till medborgarna i samband med TIS projektet bör beaktas för att inte utöka underskottet i avfallsverksamhetens balansräkning.

## 3. Väsentliga händelser i verksamheten

Perioden januari till mars har dominerats av administration och hantering till följd av ny avfallstaxa. En extra tjänst tillsätts hos vår upphandlade leverantör under perioden januari till mars för att möta kundernas önskemål om mindre avfallskärl.

Den 5:e april stängde kommunhuset och alla personal ombad att arbeta hemifrån med anledning av coronavirusets utbredning. Omställning i arbetssätt och förmågan att arbeta på distans via Teams, telefon och e-post har fungerat bra för medarbetarna på avfallsverksamheten som är vana vid aktivitetsbaserat arbetssätt sedan ett år tillbaka.

---

<sup>5</sup> <https://edpevent.se/svenska/produkter/vaavfall-debitering/edp-future-avfall/>

#### **4. Investeringar**

Inga investeringar har utförts under perioden januari t o m mars 2020.